

Materiaal, tips en werkplekken

- Misschien zijn er scholen die voor de gelegenheid een druklokaal willen inrichten?
- Er moet in ieder geval gewerkt worden in een ruimte waar ook een wastafel aanwezig is.
- Het is aan te bevelen een ruime droogvoorziening in te richten: een papier-droogrek of waslijn – zorg ook voor voldoende wasknijpers.
- Snijd papier alvast in de gewenste maten en leg het klaar

Hoogdruk

Hoogdruk is de overkoepelende naam van een aantal grafische technieken. Hoogdruk kenmerkt zich doordat de drukinkt zich voor het afdrukken op de verhoogde gedeelten van de drukvorm bevindt. Voorbeelden zijn de stempel, houtgravure, houtsnede, lino-snede en de kartondruk. De afbeelding op de afdruk zal altijd spiegelbeeldig zijn ten aanzien van je drukvorm.

Zelf een stempel / linoleumsnede maken

Met een guts steek je alles weg wat je niet op je afdruk terug wilt zien. Het resterende oppervlak rol je door middel van een inktroller in met inkt. Alleen dat wat hoog ligt, wordt door de roller geraakt en van inkt voorzien. Het vel drukpapier leg je er boven op. Je kunt de afbeelding afwrijven met een lepel of afdrukken onder een drukpers.

Stempelen

We stempelen in dit project met drie verschillende soorten stempels:

1. Kant en klare stempels – ga op zoek op school naar oude stempels, vraag ouders en plaats oproepen in de email-nieuwsbrief. Natuurlijk zijn ook volop nieuwe stempels te koop – en die kun je ook aanschaffen – maar juist de veelheid in vorm, vormgeving en variatie van verschillende stijlen kunnen we gebruiken in deze opdracht.
2. Zelfgemaakte stempels – uit onze eigen schooltijd kennen we natuurlijk de aardappelstempel nog. Misschien hebben enkelen ook gewerkt met kleistempels. Heel leuk ook. Er zijn ook heel veel sets te koop die je meenemen in het zelf maken van stempels: kurk, gum of rubber snijden, clearstamps en met warmte vormen wegbranden. Wij maken de stempels met klei als basis en/of we gebruiken (zelfklevende) foam. In dat laatste geval hebben we blokjes hout nodig of doppen en schroefdeksels om ze op te plakken.
3. Gevonden voorwerpen – zeer veel gevonden materialen zijn uitermate geschikt om mee te stempelen. Denk aan schroeven, bouten, sleutels en rasters (zoals een pureestamper. Maar probeer ook eens verschillende groente en speelgoed zoals LEGO.

Begrippen

Drukform, afdruk, stempel, letters, spiegelbeeld

Lesvorm

Patronen en ritmes zijn het uitgangspunt.

We beginnen met het stempelen van patronen en ritmes. Belangrijk is dat er nieuwe lijnen, vormen ontstaan door verschillende stempels te combineren.

Stap twee is het bestempelen van een kartonnen schilderijlijst / passe-partout.

Met het schilderijlijstje zoeken we in het grote vel naar het mooiste stuk en knippen dat uit.

Een extra oefening is het maken van een figuratieve voorstelling met abstracte onderdelen: een banaan met de letter B; een slang met de letter S.

Het gezamenlijke klassenwerk is een maxi-kleurplaat: bijvoorbeeld de sterrenhemel van Van Gogh. 2015 is uitgeroepen tot Van Goghjaar.

Vorbereiding

Stempels en materiaal verzamelen

Stempels maken van foam en blokjes hout, maar ook touwtjes en elastiek

Week 1 (docent en kunstenaar in de klas)

Stempelen

Op De Fontein begonnen we met het afdrukken van reliefplaten – als voorbereiding op het maken van golven.

Op de Lubertischool maakten de leerlingen ritmes en lijnen, schilderijlijsten en zelfs een pauw

Week 2 (alleen docent)

Maken van foamstempels

Week 3 (docent en kunstenaar in de klas)

Lijstje bestempelen, inkleuren, bijtekenen en kaders zoeken

Gezamenlijke kleurplaat invullen (thema Van Gogh)

Eindpresentatie

Je hebt nodig:

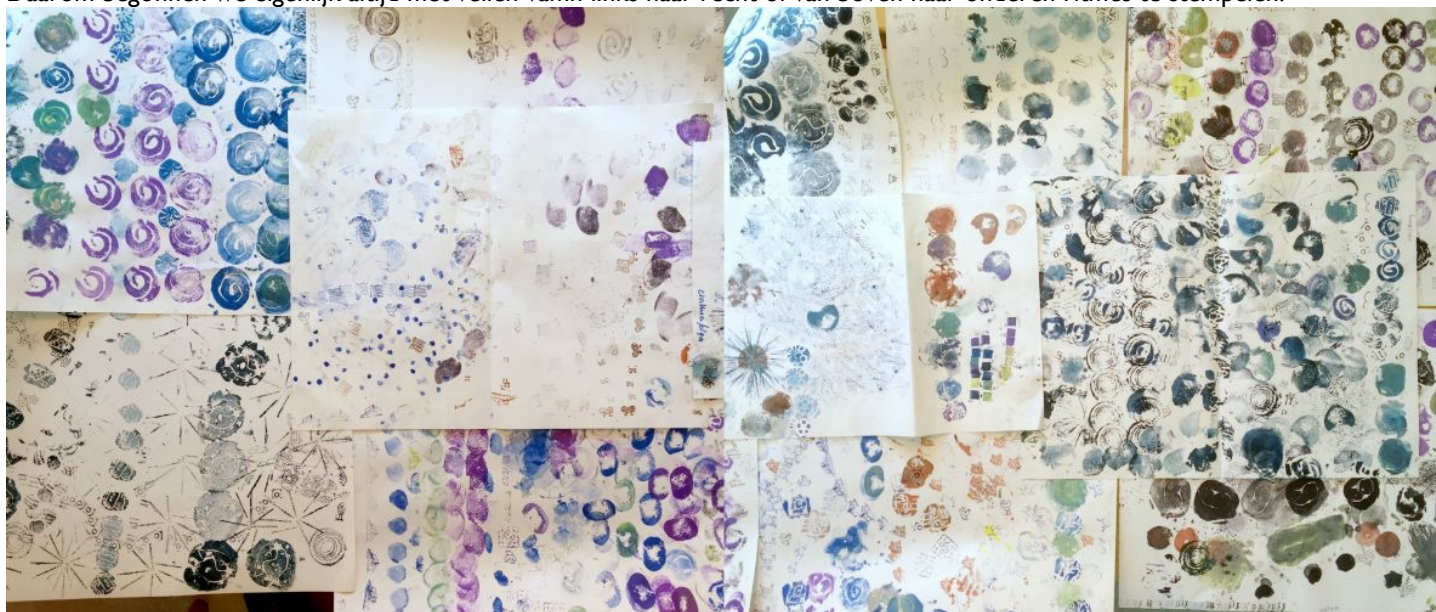
- Kant en klare stempels in alle maten en vormen
- (wegwerp-)klei
- Foam, potlood, schaar, blokjes en houtlijm
- blokjes hout en houtlijm om de foam te plakken
- Drukpapier, kopieerpapier, restpapier
- Voorgesneden kartonnen vormen (schilderijlijstje - 1 per elk kind)
- Drukinkt, blockprint en stempelkussens in alle formaten en kleuren
- een groot vel, waar de docent en de kunstenaar een kleurplaat op voorbereiden

Leerdoelen

- kennismaking met druktechniek
  - motorische ontwikkeling: inrollen en drukken
  - kleurmenging op de uitrolplaat, kleurcombinaties in de druk
- systematisch werken - plannen
- samenwerken (in de presentatiefase)

Resultaten

Het stempelen zelf (inkt pakken, stempel neerzetten en druk geven) is voor de meeste jonge kinderen nog lastig. Ze smeren snel. Daarom begonnen we eigenlijk altijd met vellen van links naar recht of van boven naar onderen ritmes te stempelen.

Deze motorische beheersing was nodig voor de kleurplaten. We kozen in alle gevallen voor Van Gogh vanwege het Van Goghjaar.

Op De Vliekotter was het thema mensen

Op De Fontein waren het Van Goghs zonnebloemen

Op De Bruinvis werkten ze op Van Goghs sterrennacht

Op de Durperhonk werkten ze ook aan de Zonnebloemen van Van Gogh